

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste i gastroenterologisk ultralyd		
Lokalisering:	Helse Bergen HF		
<p>Tjenestens innhold: <i>Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.</i></p>			
<p>Ja Nei Ikke oppgitt</p>			
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
<p>Kommentar:</p> <p>Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.</p>			
<p>Kvalitetssystem: <i>Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.</i></p>			
<p>Ja Nei Ikke oppgitt</p>			
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
<p>Kommentar:</p> <p>Denne tjenesten er etablert ifm innføring av nytt utstyr og metode for undersøkelse. Etablering av nasjonale kompetansetjenester er et velegnet virkemiddel ved Implementering av nytt utstyr.</p>			

En forutsetning for å lykkes er at tjenesten skaffer seg oversikt over status for bruken av slikt utstyr og at det etableres verktøy for å vurdere om dette utstyret fører til bedre kvalitet på utredning og behandling. Det fremgår at tjenesten utarbeidet en oversikt i 2013 og at det i 2016 skal gjennomføres en effektundersøkelse. Det er ikke nærmere beskrevet om undersøkelsen har til hensikt å måle kvalitet.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Det rapporteres om stor forskningsproduksjon. Det vises til en rekke publiserte vitenskapelige artikler og forskningsprosjekter som pågår.

Et flertall av de forskningsprosjekter som pågår, inkluderer bare tjenesten i egen region. Det henstilles om at nye forskningsprosjekt som iverksettes trekker med personell fra andre helseregioner og fra andre deler av helsetjenesten.

Det fremgår at tjenesten har etablert forskningsnettverk sammen med andre helseregioner.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?	X		

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn-, etter- og videreutdanning av helsepersonell og rapporterer om aktivitet knyttet til kompetansespredning til helsepersonell og andre faggrupper. Tjenesten har og forelest ved flere konferanser. Tjenesten har egen nettside. Direktoratet oppfatter ikke at

veiledning av utenlandske hospitanter inngår i kompetansespredning som nasjonal kompetansetjeneste.

Det fremgår at tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Referansegruppen er svært positive til denne planen og at tjenesten har brukt denne aktivt i 2015.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

Ja Nei Ikke oppgitt

Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		
--	---	--	--

Kommentar:

Det fremgår at det er utarbeidet resultatmål for tjenesten.

I år som i fjor etterlyser vi en mer overordnet vurdering i forhold til hvorfor denne tjenesten ble etablert, hva en har ønsket å oppnå ved å etablere denne tjenesten og når en ser for seg at dette resultatmålet kan nås.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

Ja Nei Ikke oppgitt

Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar:

Tjenestens faglige referansegruppe har godkjent årsrapporten. Referansegruppens rapport er fylldig og gir en nyttig tilbakemelding om hvordan den nasjonale kompetansetjenesten ivaretar sitt nasjonale ansvar.

Den faglige referansegruppen mener det er stort behov for denne kompetansetjenesten.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

En stor del av tjenestens årsrapport er en beskrivelse av tjenestens forskningsaktivitet. Direktoratet synes det er spesielt hyggelig at norske fagmiljø lykkes i internasjonal forskning. Det er forståelig at tjenesten er stolt av dette, men forsknings skal ikke være hovedgeskjeften for nasjonale kompetansetjenester.

Den primære oppgaven for denne nasjonale kompetansetjenesten er å spre kompetanse til helsepersonell om bruk av ultralyd ved undersøkelser og diagnostisering av pasienter med sykdommer i fordøyelsessystemet. Tjenesten ble etablert i 2001 ifm implementering av nytt diagnostisk utstyr. Helsedirektoratet etterlyser en status for implementering av utstyr for ultrasonografi. Det etterlyses også en status for arbeidet med å etablere fagmiljø/faglige nettverk for gastroenterologisk ultralyd i alle helseregioner.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført med de kommentarer som er gitt over